

Links: het orgel zoals het in de kerk in Bakkeveen stond. Midden: de lege orgelzolder in de Nederlandse Kerk van Sint-Petersburg. Rechts: het orgel wordt weer opgebouwd in Sint-Petersburg. Foto's: FD

Hoe het orgel uit de hervormde kerk van Bakkeveen in Sint-Petersburg terecht kwam

In Sint-Petersburg wordt momenteel een orgel opgebouwd dat uit de hervormde kerk van Bakkeveen komt. Het Friese orgel moet de leegte van een Sovjetverwijdering opvullen.

Achtergrond

Jan Auke Brink

Een Russische chauffeur huurde twee weken geleden in de Finse hoofdstad Helsinki een vrachtwagen. Hij reed er mee naar Nederland, om hier het 110 jaar oude orgel uit de kerk van Bakkeveen in te laden. Daarmee reed hij vervolgens naar de Duitse Oostzeepadplaats Travemünde, waar de chauffeur een schip richting Helsinki nam. Daar laadde hij het orgel over in zijn eigen Russische vrachtwagen en reed het instrument richting Sint-Petersburg.

„Het is wat omslachtig, maar vanwege alle coronamaatregelen mogen er geen Russische vrachtwagens in Nederland komen”, legt Otto Roelofsen uit Kimsward uit. Hij is voorzitter van het comité van aanbeveling dat het Nederlandse instrument naar Sint-Petersburg heeft gehaald. „Ik ben amateur-organist

en woon een deel van het jaar bij mijn vrouw in Sint-Petersburg. Zo ben ik betrokken bij de stichting Vrienden van St. Petersburg.”

De stichting richt zich vooral op het versterken van de economische en culturele banden tussen Rusland en Nederland. Maar een belangrijk bijproject werd het streven naar het plaatsen van een Nederlands orgel in de Nederlandse Kerk van Sint-Petersburg. „De kerk is gebouwd in de jaren dertig van de negentiende eeuw aan de Nevski Prospekt, de belangrijkste straat van Sint-Petersburg. Na de Russische Revolutie van 1917 werd de kerk gesloten. Het orgel verpieterde. Na een paar jaren haalden de communisten het orgel uit de kerk en brachten het over naar een concertzaal. Daar staat het nog altijd. De Russen zeggen dat ze het hebben gereed van de ondergang, maar wij denken hier anders over.”

Roelofsen en de stichting namen zich in 2010 voor weer een Nederlands orgel op de lege orgelzolder van de kerk te plaatsen. Het streven

was het orgel in 2013 te laten klinken, tijdens het Nederland-Ruslandjaar. „Dat was toen makkelijk gezegd, maar helemaal niet makkelijk gedaan. Een nieuw orgel kost zo een half miljoen euro, maar we hadden geen geld. Ook een orgel opnieuw samenstellen kost tonnen. We moesten dus op zoek naar een tweedehands orgel dat hier zou passen.”

Zo kwam eerst het orgel uit de oude gereformeerde kerk van Wommels in beeld. „Een orgelbouwer had dat orgel gratis gekregen van de kerk. Wij wilden het graag naar Sint-Petersburg halen, en daar hebben we ook serieus naar gekeken met de orgelbouwer. Hij is zelfs in de kerk geweest en het zou er perfect passen. Maar hij wilde het per se zelf plaatsen. Dat was financieel onhaalbaar voor ons.” Daarna richtte de stichting zich op het orgel uit

Dispositie

Orgel wordt aangepast

In Rusland wordt het orgel met een extra stem (subbas op het pedaal) uitgebreid.

Manuaal:
Prestant 8' (C-H in Holpijp)
Holpijp 8'
Viola di Gamba 8' (C-H in Holpijp)
Vox céleste 8', vanaf c

De Russen zeggen dat ze het hebben gereed van de ondergang, maar wij denken daar anders over

de hervormde kerk van Bakkeveen. „Net als in Wommels moest daar een orgel worden afgestoten na de fusie tussen de hervormden en de gereformeerden. In Bakkeveen kozen ze ervoor het orgel uit de gereformeerde kerk te houden, dat uit de hervormde kerk werd geschonken aan de frima Bakker &

Timmenga in Leeuwarden.”

Het Bakkeveense orgel werd gerestaureerd en kreeg een plekje in het Harmoniummuseum in Paasloo. „Daar hebben we het in december bekeken en bespeeld. Het orgel zag er goed uit, en het was betaalbaar. Daarom zijn we begin dit jaar een inzamelingsactie gestart om het orgel aan te schaffen en te vervoeren.”

Russische orgelbouwers

In totaal heeft de stichting dertigduizend euro opgehaald. „Daarvan konden we het orgel kopen, verzekeren, het vervoer regelen en het orgel daar weer laten opbouwen. Dat doen we met Russische orgelbouwers. Dat scheelt heel veel geld. En volgens Daniel Zaretsky, het hoofd van het conservatorium in Sint-Petersburg, kunnen ze dat heel goed.”

Het is ook niet heel ingewikkeld, denkt Roelofsen: „Bij de demontage van het orgel in Paasloo hebben ze van elke stap een foto gemaakt. Die foto's zijn verzameld in een boek. De Russen kunnen gewoon achterin beginnen, dan zien ze hoe ze het weer kunnen opbouwen.”

Wanneer het orgel in gebruik wordt genomen is nog niet zeker. „Ze zijn nu bezig met de opbouw. Als de corona weer wat weg is willen we het hoogstwaarschijnlijk in oktober officieel in gebruik nemen met een tentoonstelling, een concert en een kerkdienst.”

Webinar over parochievernieuwing

- Met auteur James Mallon van boek 'Als God renoveert'

Breda | Priester James Mallon uit Canada zou de hoofdspreker zijn op de conferentie 'De missionaire parochie - Als God renoveert', die in maart gehouden zou worden. Omdat de conferentie is uitgesteld, biedt de organisatie vanavond een webinar met Mal-

lon, over hoe een parochie juist in de coronatijd haar missionaire opdracht kan vervullen. Mallon is auteur van het boek *Als God renoveert*.

Volgens de organisatie van de conferentie liggen er 'juist in deze tijd enorme kansen voor de missionaire opdracht van de Kerk. Een voorbeeld hiervan zijn de kansen die er zijn in de digitale wereld. Het feit dat deze bijeenkomsten nu op korte termijn online gehouden kunnen worden,

Juist in deze tijd liggen er enorme kansen voor de missionaire opdracht van de kerk

onderstreept dit nog maar eens.' De digitale bijeenkomst is bedoeld voor iedereen met interesse in het onderwerp. Vorige week was er al een webinar specifiek voor priesters en diakens.

Eerste initiatieven

De conferentie zou in eerste instantie in maart worden gehouden, werd vanwege het coronavirus uitgesteld tot november en is nu opnieuw uitge-

steld, 'in ieder geval tot het najaar van 2021'.

Om parochievernieuwing in de tussenliggende tijd te stimuleren ontplooiën de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland en Vlaanderen verschillende initiatieven, waarvan deze webinars de eerste zijn.

Opgeven voor de webinar van vanavond kan via www.missionaireparochie.nl